

Dosarul nr. 2ra-761/23
2-22143214-01-2ra-31052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: D. Sușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: V, Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

Î N C H E I E R E

26 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ala Cernicova,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesul Întreprinderii Municipale „Direcția Gospodărie Locativ-Comunală Stăuceni” împotriva Alei Cernicova și Mircea Patrachi cu privire la încasarea datoriei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ala Cernicova și apelul incident depus de către Mircea Patrachi și s-a menținut hotărârea din 08 noiembrie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 30 septembrie 2022 SA „Termoelectrica”, în interesele ÎM „Direcția Gospodărie Locativ-Comunală Stăuceni”, s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Alei Cernicova și Mircea Patrachi cu privire la încasarea datoriei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, potrivit contractului de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr. 4946 din 01 iulie 2007, încheiat între SA „Termoelectrica” și ÎM „Direcției Gospodăriei – Locativ Comunală Stăuceni” ultimul și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate.

A menționat că, din cauza neonorării obligațiilor de plată, către luna iulie 2022 datoria la consumul de energie termică constituie suma de 879 157,94 de lei, devenind de fapt debitorul SA „Termoelectrica”.

A relevat că în urma consumului de energie termică, ÎM „Direcția Gospodăriei – Locativ Comunale Stăuceni” a prestat la rândul său servicii de gospodărie comunală, inclusiv alimentarea cu energie termică la toți locatarii blocurilor locative gestionate, care au beneficiat nemijlocit de serviciul prestat și au obligația de a achita

în termen contravaloarea conform facturilor (bonurilor de plată) primite (art.25 alin.(1) al Legii nr. 1402 din 24 octombrie 2002 serviciilor publice de gospodărie comunală).

A indicat că în caz de neachitare de către proprietarii/ chiriașii/ locatarii apartamentelor/ încăperilor locuibile și nelocuibile ai blocului locativ gestionat a datoriilor la serviciile locativ-comunale, inclusiv alimentarea cu energie termică, reclamantul este în drept să acționeze consumatorii în judecată pentru încasarea datoriei și pentru a stinge creanța sa față de „Termoelectrica” SA din contul achitărilor efectuate de către subconsumatorii restanți.

A precizat că pentru a evita consecințe prejudiciabile, SA „Termoelectrica” este în drept de a-și exercita dreptul de a se adresa în judecată cu acțiune în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane prin acțiunea oblică în temeiul art. 73 din Codul de procedură civilă, întrunind toate condițiile prevăzute în art. 891-892 din Codul civil, or, creditorul poate să ia toate măsurile necesare sau utile pentru conservarea drepturilor sale, inclusiv a creanței la consumul de energie termică, manifestată prin omiterea sau refuzul de a-și exercita drepturile sale, aceasta fiind una certă, lichidă și exigibilă.

A comunicat că exercitarea dreptului SA „Termoelectrica” de a porni proces în interesele unor alte persoane prin acțiune oblică a fost confirmată de către CSJ prin emiterea Avizului consultativ nr. 4ac-15/16 din 13 iunie 2016.

A mai susținut că potrivit informației din Registrul bunurilor imobile, în calitate de proprietari ai apartamentului nr. XX din str. XX X XX X XX, com. XXXX, mun. Chișinău, sunt înregistrați pârâții Ala Cernicova și Mircea Patrachi.

Conform informației privind situația despre achitarea pentru energia termică, proprietarii apartamentului nr. XX din str. XX X XX X XX, com. XXXX, mun. Chișinău, Ala Cernicova și Mircea Patrachi în perioada februarie 2021 – iulie 2022 (inclusiv) au acumulat o datorie la plata energiei termice în mărime de 5 276,27 de lei.

Drept urmare, a solicitat SA „Termoelectrica”, în interesele ÎM „Direcția Gospodărie Locativ-Comunală Stăuceni”, încasarea, în mod solidar, de la Ala Cernicova și de la Mircea Patrachi datoria pentru consumul energiei termice acumulate pentru perioada februarie 2021 – iulie 2022 (inclusiv), în sumă de 5276,27 de lei și cheltuielilor de judecată în sumă de 270 de lei cu titlu de taxă de stat

Prin hotărârea din 08 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea cu valoare redusă înaintată de SA „Termoelectrica”, în interesele ÎM „Direcția Gospodărie Locativ-Comunală Stăuceni” împotriva Cernicova Ala și Patrachi Mircea privind încasarea datoriei pentru consumul energiei termice și taxa de stat.

S-a încasat în mod solidar de la Ala Cernicova și de la Mircea Patrachi în beneficiul ÎM „Direcția Gospodărie Locativ-Comunală Stăuceni” suma datoriei pentru consumul energiei termice în mărime totală de 5276,27 de lei, acumulată pentru perioada februarie 2021 – iulie 2022 (inclusiv).

S-a încasat în mod solidar de la Ala Cernicova și de la Mircea Patrachi în beneficiul SA „Termoelectrica”, taxa de stat achitată de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 270 de lei (f.d26; 44/48).

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 23 noiembrie 2022, Ala Cernicova, în termenul stabilit de lege, a declarat apel împotriva hotărârii din 08 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia,

casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.28).

La 21 martie 2023, Mircea Patrachi a depus apel incident asupra hotărârii din 08 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat remiterea cauzei la rejudecare sau pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.69/73).

Prin decizia din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Ala Cernicova și apelul incident declarat de către Mircea Patrachi și s-a menținut fără modificări hotărârea din 08 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.78/86).

La 10 mai 2023, Ala Cernicova a declarat recurs împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă, ca neîntemeiată (f.d.93/95).

La 31 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a notificat participanților copia recursului declarant de Ala Cernicova împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, explicându-le dreptul de a depune referință asupra criticilor formulate în recurs (f.d.98).

Prin referința depusă la 05 iulie 2023, SA „Termoelectrica”, în temeiul art.433 lit. a¹) din Codul de procedură civilă, a solicitat a fi considerat inadmisibil recursul declarant de Ala Cernicova împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.109).

Examinând temeiurile recursului Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Așadar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzut la art. 6§1 din CtEDO (Lebedinschi vs Republica Moldova, 16 septembrie 2015, parag. 32, Sultan vs Republica Moldova, 05 iunie 2018, parag. 24). În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului menționat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

Prin prisma prevederilor art. 433 lit. a¹), d), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată verifică dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 433 lit. a¹) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5).

Astfel, art. 429 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă prevede exhaustiv lista actelor emise de către curțile de apel, care pot fi atacate cu recurs.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că prezenta cauză a fost examinată conform procedurii cu privire la cererile cu valoare redusă, prevăzută în Capitolul XXI¹ art. 276² – 276⁴ din Codul de procedură civilă.

Astfel, în conformitate cu art. 276⁴ alin. (4) din Codul de procedură civilă hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că decizia din 22 martie 2023 a Curții Apel Chișinău, prin care a fost respinsă apelul declarat de Ala Cernicova și apelul incident depus de către Mircea Patrachi și s-a menținut hotărârea din 08 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, adoptată în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesul Întreprinderii Municipale „Direcția Gospodărie Locativ–Comunală Stăuceni” împotriva Alei Cernicova și a lui Mircea Patrachi cu privire la încasarea datoriei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțată de Curtea de Apel Chișinău în calitate de instanță de apel, însă care nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la data pronunțării, ceea ce face inadmisibile prevederile art. 429 alin. (3) și art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Articolul 429 alin. (4) lit. c) din Codul de procedură civilă expres prevede că nu pot fi atacate cu recurs deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs.

În contextul temeiurilor invocate în cererea de recurs cu privire la dreptul de a contesta cu recurs actul instanței de apel, în realizarea „dreptului de acces la justiție” și „dreptul de a fi auzit”, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că pentru respectarea cerințelor din Convenție, statele contractante beneficiază de o anumită marjă de apreciere în ceea ce privește modalitatea de a oferi calea de atac prevăzută la art. 13 și de a se conforma obligației pe care le-o impune această dispoziție din Convenție (Kaya împotriva Turciei, 1998, pct. 106). Totuși, art. 13 și Convenția în general nu impun statelor contractante o anumită modalitate de a asigura, în dreptul intern, aplicarea efectivă a tuturor dispozițiilor Convenției (Silver și alții împotriva Regatului Unit, 1983, pct. 113; Council of Civil Service Unions și alții împotriva Regatului Unit, decizia Comisiei, 1987).

În cauza Christine Goodwin împotriva Regatului Unit (MC), 2002 (pct. 113), Curtea a stabilit că art. 13 nu poate fi interpretat ca impunând o cale de atac statului în dreptul intern deoarece, în caz contrar, Curtea ar impune statelor contractante să încorporeze Convenția (a se vedea, de asemenea, James și alții împotriva Regatului Unit, 1986, pct. 85).

Cu privire la exercitarea căilor de atac, în cazul actelor judecătorești, Curtea Europeană de fiecare dată a fost explicită, reiterând că art. 13 nu impune existența mai multor grade de jurisdicție (Müller împotriva Austriei, decizia Comisiei, 1974) și nu garantează dreptul de a declara apel sau dreptul la un al doilea grad de jurisdicție (Z. și E. împotriva Austriei, decizia Comisiei, 1986; Kopczynski împotriva Poloniei, decizia Comisiei, 1998; Csepyová împotriva Slovaciei (dec.), 2002).

Reieșind din natura dreptului în discuție, legiuitorul moldovean a făcut uz de marjă de apreciere în ceea ce privește modalitatea de a oferi doar calea apelului, în

cazul examinării cauzelor civile după procedura cererilor cu valoare redusă, reieșind din valoarea acțiunii, caracterul ne complex al cauzei, reducerea cheltuielilor judiciare.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recurentul a avut „acces la justiție” și „a fost auzit” în sensul art. 6 din Convenție deoarece cauza civilă în prima instanță și în instanța de apel a fost examinată cu respectarea tuturor rigorilor ce derivă din exigențele unui proces echitabil.

În contextul celor menționate supra, Completul de judecată concluzionează că decizia din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu poate fi contestată în procedura de recurs, prin urmare, nu este competent de a examina cererea de recurs declarant de Ala Cernicova, împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Prin urmare, având în vedere faptul că Ala Cernicova a contestat cu recurs decizia din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, care nu se supune recursului, în temeiul art. 433 lit. a¹) din Codul de procedură civilă, recursul urmează a fi declarat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 alin. a1), art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Ala Cernicova, împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc